

сухе прагне до вологого, холодне – до гарячого, гірке – до солодкого, гостре – до тупого, порожнеча – до наповненості, а наповненість – до порожнечі, і все інше – таким саме порядком. Адже протилежне живить протилежне, тоді як подібне не отримує нічого від подібного» [Lys. 215e–216a].

У цьому контексті доречним буде пригадати твір світового класика Г. Гессе «Нарцис та Боккадор». У цьому творі розповідається про дружбу двох абсолютно різних людей. Нарцис – вчений та аскет, Боккадор – досить чуттєва, артистична натура, але сам він цього не знає, тому що зрікся свого дитинства і любові до матері. Друг Нарцис спонукає його заглибитися в самопізнання і знайти свою справжню природу. І коли Боккадору це вдається, він іде з монастиря, щоб знайти свою долю, і залишає Нарциса, незважаючи на те, що любить його, як і раніше.

Тому, безперечно, дружба між протилежностями, про яку говорить Платон передбачає наступне: «Мета наша не в тому, щоб зблизитися... не в тому, щоб один перетворився на іншого, а в тому, щоб пізнати один одного і навчитися бачити і поважати іншого таким, яким він є насправді: як нашу протилежність, а в чомусь і як наш додаток» [9, с. 99]. Така розмова, типова для дружби між людьми, які мають протилежні характери, принципи та цінності, може відбуватися між людьми будь-якого віку: і у двадцять років, і у п'ятдесят.

Отже, проаналізувавши в загальних рисах експлікацію феноменів закоханості та дружби в діалогах Платона «Федр» та «Лісід» відповідно, можемо зробити наступні висновки:

1. Закоханість, на думку давньогрецького мислителя, є негативним феноменом у структурі людського буття. Така позиція Платона обумовлена тим, що, на його погляд, вона приносить із собою більше тривоги, страждань, болю, ніж людині, яка не перебуває в цьому стані. Проте водночас він торкається і «позитивних» аспектів дискурсу закоханості, а саме – відчуття абсолютної значущості існування люблячої особистості та усе, що з нею пов'язане;

2. Дружба, згідно з концепцією Платона, може бути двох видів: така, що заснована на протилежних цінностях, характерах, роду діяльності, і така, що в основі своїй передбачає спільні інтереси, зацікавлення тощо. Античний мислитель наголошує на важливості обох видів дружби у міжособистісних стосунках, підкреслюючи при цьому, що стосунки між лихими людьми недоречно називати дружбою.

Список використаних джерел

1. Альберони Ф. Дружба // Ф. Альберони. Дружба і любовь. – М.: Прогресс, 1991. – С.181–318.
2. Альберони Ф. Любовь // Ф. Альберони. Дружба і любовь / пер. с итал.; общ. ред. А. В. Мудрика. – М.: Прогресс, 1991. – С.5–180.
3. Бауман З. Нужен ли любви рассудок? / З. Бауман // Индивидуализированное общество / пер. с англ.; под ред. В. Л. Иноземцева. – М.: Логос, 2005. – С.205–220.
4. Ильин И. А. О любви / Иван Ильин // Путь к очевидности. – М.: Республика, 1993. – С.154–164.
5. Малахов В. Дружба как род любви / В. Малахов // Дружба: ее формы, испытания и дары / сост. К. Б. Сигов. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2008. – С.129–134.
6. Малахов В. А. Уязвимость любви / В. А. Малахов // Вопросы философии – 2002. – №11. – С.231–237.
7. Мануссакис Д. П. Бог после метафизики. Богословская эстетика / Д. П. Мануссакис. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2014. – 416 с.

8. Сваре Х. Философия дружбы / Пер. с норв. И. Вороновой. – М.: Прогресс–Традиция, 2010. – 256 с.
9. Hesse H. Narciso e Boccadoro. – Milano, 1982.
10. Voltaire. Dizionario Filisofico. – Milano, 1970.

References

1. Al'beroni F. Druzhiba // F. Al'beroni. Druzhiba i ljubov'. – M.: Progress, 1991. – S.181–318.
2. Al'beroni F. Ljubov' // F. Al'beroni. Druzhiba i ljubov' / per. s ital.; obshh. red. A. V. Mudrika. – M.: Progress, 1991. – S.5–180.
3. Bauman Z. Nuzhen li ljubvi rassudok? / Z. Bauman // Individualizirovanoe obshhestvo / per. s angl.; pod red. V. L. Inozemceva. – M.: Logos, 2005. – S.205–220.
4. Il'in I. A. O ljubvi / Ivan Il'in // Put' k ochevidnosti. – M.: Respublika, 1993. – S.154–164.
5. Malahov V. Druzhiba kak rod ljubvi / V. Malahov // Druzhiba: ee formy, ispytaniya i dary / sost. K. B. Sigov. – K.: DUH I LITERA, 2008. – S.129–134.
6. Malahov V. A. Ujazvimost' ljubvi / V. A. Malahov // Voprosy filosofii – 2002. – №11. – S.231–237.
7. Manussakis D. P. Bog posle metafiziki. Bogoslovskaja jestetika / D. P. Manussakis. – K.: DUH I LITERA, 2014. – 416 s.
8. Svare X. Filosofija družby / Per. s norv. I. Voronovoj. – M.: Progress–Tradiciya, 2010. – 256 s.
9. Hesse N. Narciso e Boccadoro. – Milano, 1982.
10. Voltaire. Dizionario Filisofico. – Milano, 1970.

Turenko V. E., PhD, candidate of philosophical science, junior research fellow of philosophical faculty of Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), amo-ergo_sum@ukr.net

Features view of Plato on differentiation of friendship and infatuation: an attempt of the question

The article provides a comprehensive coverage of the explication of friendship and infatuation in the heritage of Plato. It turns out that infatuation, according to the ancient thinker, is mostly a negative phenomenon in the structure of human existence. This position of Plato is due to the fact that, in his opinion, she brings with it more anxiety, suffering, pain than a person who is not in this state. It has been found that friendship, according to Plato's concept, can be of two types: one that is based on the opposite values, characteristics, kind of activity, and such that its interests are based on common interests, values, etc.

Keywords: friendship, infatuation, Plato, «*Phaedrus*», «*Lysis*», ancient philosophy, philosophy of love.

* * *

УДК 37.013.73(477.83+438)

Гончаренко О. А.,

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та соціально-економічних дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького (Україна, Хмельницький), olgegoncharenko@gmail.com

ІДЕЯ УНІВЕРСИТЕТУ У ЛЬВІВСЬКО–ВАРШАВСЬКІЙ ШКОЛІ СТАТТЯ 3. АВТОНОМІЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Розкрито зміст поняття «автономія університету» з огляду видатних вчених – представників всевітньої відомої інтелектуальної формації «Львівсько–Варшавська школа» (ЛВШ) (1895–1939). Здійснено аналіз філософсько–педагогічних рефлексій на тему автономії університету у працях таких представників ЛВШ, як Юзеф Марія Бохенський, Тадеуш Котарбінський, Тадеуш Чезювський, Станіслав Оссовський. При цьому проведено порівняльний аналіз з думками сучасних філософів на ту ж саму тему, а саме з поглядами Жака Дерріди, Марека Кеска, Стіва Фулера та Сергія Курбатова. Виявлено, що під автономією університету представники ЛВШ розуміли право на самоврядування, відкриту діяльність, служіння народу та суспільству. Звернено особливу увагу, що автономію університету філософи ЛВШ не ототожнювали з абсолютною ізоляцією від нурту суспільного життя. На думку учнів Казимира Твардовського автономія університету повинна полягати у відкритості на користь праці для загальнолюдського блага.

Ключові слова: ідея університету, Львівсько–Варшавська школа, філософія освіти.

Розглянута Казимиром Твардовський у промові «Про достоїнність Університету» (1933) проблема духовної автономії університету була розвинута у його школі. Так, Юзеф Марія Бохенський у статті «Автономія університету» (1987) з'ясував: чи повинен університет мати автономію, якою повинна бути автономія університету, яким чином повинна бути реалізована на практиці автономія університету; Тадеуш Котарбінський у промові «Прагнення наукових організацій протягом історії» (1957) автономію науково-дослідного інституту визначив вирішальною умовою поступу суспільства; Тадеуш Чезовський у праці «Про університет та університетське навчання» (1946) проаналізував питання автономії університету стосовно міста; Станіслав Оссовський у статті «Про шляхи поширення духовної культури на вищому рівні» (1944) розрізнив автономію університету від його ізоляції. У ситуації відстоювання незалежності та самостійності університету у вирішенні важливих навчальних та організаційних питань польські науковці часто апелюють до аргументів школи Твардовського на користь автономії університету. Отож, цікаво з'ясувати, особливо в контексті глобальних трансформацій, чому представники Львівсько-Варшавської школи так наполягали на автономії для університету.

Під автономією університету Бохенський розумів право на самоврядування, відкрити діяльність, служіння народу та суспільству. З погляду філософа це означає, що: по-перше, університет не претендує на існування типу «держава у державі», оскільки єдиною суверенною інституцією є держава; по-друге, університет не прагне уникнення будь-якого суспільного контролю, а навпаки зацікавлений у тому, щоб його діяльність була відома широкому загалу; по-третє, університет не розуміє під своєю автономією привілею для професорів, а їхню доцільність для суспільного поступу. З огляду на так зрозумілу автономію університету Бохенський вважав, що «університет не може обійтись без автономії, якщо має якнайкраще та якнайповніше виконати своє завдання» [6, с. 64], тому що «університет є єдиною інституцією в суспільстві, присвяченою теорії» [6, с. 64].

Докази на користь автономії університету філософ мав такі: знання є безвідносною цінністю та водночас найбільш практичною з усіх практичних цінностей. Це означає, що: по-перше, знання є цінністю для людства не тільки відносно матеріальних благ, але також цінністю самою по собі тобто духовним благом, тому не можна науку підпорядкувати практиці, а університет практичним інституціям, тому що таке підпорядкування загрожує фальсифікації самого сенсу знання; по-друге, чисте знання тільки на перший погляд виглядає дуже непрактичним, проте парадокс полягає у тому, що саме чисте знання є рушієм радикальних змін у суспільстві, тому майбутнє суспільства у першу чергу залежить саме від свободи університету творити чисте знання.

Наведені докази дозволили Бохенському висунути три аргументи на користь автономії університету, а саме: по-перше, університет найкраще виконує своє завдання, коли має автономію, тому підпорядкування його державі є недоцільним, а отже, хибним; по-друге, університет не може виконувати своє завдання за принципом «хто платить, той керує», тому що цей принцип не діє у сфері духовного життя, де справжнім меценатом вважається не

той, хто керує, а той, хто фінансово підтримує і залишає свободу генію; по-третє, історія університету доводить, що професори були не тільки добрими адміністраторами, але й організаторами високого рівня, тому твердження про нездатність керівництва не можна поширювати на усіх професорів [6, с. 65–66].

На питання «Якою повинна бути автономія університету?» Бохенський сформулював відповідь у формі шести принципів:

1. Університет повинен бути самостійним суб'єктом права.
2. Організація досліджень і навчання – внутрішня справа університету.
3. Університет повинен сам здійснювати вибір своїх працівників.
4. Університет повинен бути вільним у виборі своїх представників.
5. Університет повинен сам керувати призначеними йому коштами.
6. Дисципліна досліджень і навчання – внутрішня справа університету.

На питання «Яким чином повинна бути реалізована на практиці автономія університету?» Бохенський відповідав наступним чином: діяльність університету впливає на цілість життя суспільства, але й суспільство впливає на цілість життя університету, тому між університетом і суспільством повинна існувати співпраця, ґрунтована на низці компромісів:

1. Під жодним приводом університет не можна позбавляти самостійності.
2. У жодному випадку університет не можна позбавляти права вибору своїх представників.
3. Суб'єктом будь-яких рішень повинен бути університет як цілість.
4. Університет не можна змушувати йти на поступки на користь будь-якої іншої інституції.

Таким чином, університет, згідно з Бохенським, не повинен бути підпорядкований ні державі, ні костелу, ні будь-якій іншій інстанції, яка здійснює його фінансування. Університет повинен бути автономним, навіть у певному сенсі суверенним, тому що тільки спрямованість університету на чисту науку та спекулятивні теоретичні дослідження може гарантувати суспільству досягнення найвищої духовної цінності – знання. Контроль університету державою, костелом чи будь-якою іншою інстанцією, яка здійснює його фінансування, рівнозначний гальмуванню поступу теоретичної науки, який спричинить своєю чергою гальмування поступу практики, а отже, й гальмування поступу суспільства.

Відстоювання Юзефом Марією Бохенським автономії університету співзвучне з поглядами Жака Дерріди, який у лекції «Закон достатньої підстави: Університет очима його послідовників» (1983) звернув увагу наукової та академічної спільноти на цінність фундаментального дослідження, не відданого «наперед у заставу якійсь утилітарній меті» [2, с. 251], тому що єдиним завданням такого дослідження буде знання тобто «неупереджене застосування розуму під єдиним законом підстави» [2, с. 252]. Чудовим прикладом протиставлення фундаментального і орієнтованого на кінцевий результат дослідження Дерріда вважав астрономію, яка після тривалого неупередженого споглядання стає дедалі

корисніша суспільству. Тому французький філософ одним із найважливіших завдань наукової та академічної спільноти для збереження її гідності визначав пильність стосовно звуження державою чи силами, які вона представляє, випадковості у дослідженнях.

Стаття Бохенського «Автономія університету» (1987) є цінною у контексті глобальних трансформацій, оскільки вказує на те, що зміна інстанції фінансування університету не повинна вплинути на виконання його завдань. З цих позицій роздуми польського філософа Марека Квека у лекції «Національна держава, глобалізація та Університет як модерний заклад» (2000) [3] на тему «кризи ідентичності» сучасного університету у контексті зменшення ролі держави та посилення глобалізаційних процесів повинні радше вказувати на розширення місії університету – від національної держави до глобального співтовариства – аніж на пошук його нової ідеї, тому що знання є безвідносною цінністю як для народу, так і для глобального суспільства, знання – це загальнолюдська цінність. У контексті глобальних трансформацій має змінитись не ідея університету, а інстанція його фінансування та визнання цією інстанцією автономії університету.

Важливе значення для розуміння автономії університету має також промова Котарбінського «Прагнення наукових організацій протягом історії» (1957). Автономію наукових організацій філософ не ототожнював з абсолютною ізоляцією від нурту суспільного життя. На його думку, автономія наукових організацій повинна полягати у відкритості на користь праці для загальнолюдського блага. Здобування наукової істини за такого підходу повинно бути сконцентрованим на довгострокових дослідженнях, а «не одразу з дня на день плідних результатах» [8, с. 122]. У цьому контексті Тадеуш Котарбінський піддав критиці ідею автономії науково-дослідного інституту Френсіса Бекона, презентовану ним в утопічній новелі «Нова Атлантида» (1624).

Згідно Котарбінського ідея Бекона про принципове невтручання держави у світ науки та взаємна повага між науковцями і представниками влади є дуже важливою у сучасному житті, оскільки наука дійсно повинна бути самостійною у тому значенні, що зміст вирішених проблем, які ставлять собі дослідники, не може навіть у загальних рисах бути визначений якоюсь адміністрацією, а отриманий виключно дослідниками як відповідь, яку дає дійсність на питання, поставлене дослідниками: «Тому що тільки тоді отримане вирішення буде пізнавальним відображенням дійсності і тільки тоді наші плани перетворення дійсності не будуть ґрунтовані на ілюзіях» [8, с. 124]. Разом з тим із поглядами Бекона на організацію науково-дослідного інституту Котарбінський пов'язував низку проблем.

По-перше, Бекон мав різний погляд на природничий і гуманітарний пошук істини, відповідно до якого у царині природознавства і техніки можливі спостереження та індукція, у царині ж мислення про суспільний устрій слід залишатися вірним традиції і послуху. Натомість Котарбінський вважав, що «усі істини органічно пов'язані з усіма істинами, тому відношення до істини повинно бути тим самим у всьому просторі її можливого пошуку» [8, с. 125].

По-друге, Бекон позитивно ставився до включення окремого дослідника у планову колективну наукову

діяльність. Котарбінський, навпаки, мав сумнів чи відповідає це власним зацікавленням окремого дослідника. На його думку, у науковому пошуку як цілковита свобода загрожує хаосом і марнуванням сил, так і тотальне керівництво загрожує спустошенням індивідуальної винахідливості.

По-третє, Бекон цілком науково-дослідного інституту визначав «пізнання причин і прихованих сил усіх можливих речей та розширення влади людини над природою, допоки усе не стане для неї можливим» [1, с. 509]. Котарбінський ототожнив цю ціль Бекона із закликом дослідників до утилітарного підпорядкування чистих досліджень плановим завданням: «Втім такий обґрунтований утилітаризм легко переходить у жорстку дефектну форму, у так званий вузький утилітаризм, який визнає тільки короткострокові дослідження з практичними результатами» [8, с. 125].

Як бачимо, у розумінні Котарбінського розвиток науки є цінним для суспільства тільки тоді, коли є об'єктивним, самостійним і безкорисливим. Така позиція філософа суголосна розрізненню сучасним англійським вченим Стівом Фулером термінів «соціальний капітал» і «суспільне благо»: «Соціальний капітал виробляється самоорганізованими групами, які отримують від нього і найбільші переваги. Але він може призвести до падіння держави. Суспільні блага виробляються державою, тому що їх продукування ні для кого окремо не є загальним, хоча майбутні переваги отримують усі. І це вже може призвести до падіння ринку» [5, с. 197]. Це підводить до висновку, що утилітарна орієнтація університету є критичною як для окремої держави, так і для світового співтовариства, натомість розрізнення інстанціями, що фінансують Університет, коротко- та довгострокової соціальної корисності дає можливість зберегти ідею творення університетом знання як загальнолюдського блага.

Цікавими видаються у цьому контексті міркування Чезовського стосовно автономії університету по відношенню до міста. Адже відомо, що середньовічний університет перебував під особливою опікою короля та єпископа. Натомість Чезовський мислив автономію університету як співіснування з містом. У професорах та студентах філософ бачив культуральне обличчя міста. З одного боку професори поширюють культуральні цінності у місті у формі загальноуніверситетських лекцій та у формі різноманітних наукових товариств, часописів та видань. З іншого боку студенти оживлюють культуральне життя міста своїм запалом: «Театри, промови, культуральні засідання різноманітного характеру знаходять охочих перш за все з-поміж цієї молоді, яка не рідко стає ініціатором і виконавцем» [7, с. 65–66]. Проте не тільки університет пронизує своєю діяльністю культуральне життя міста. Від міста також залежить діяльність і розвиток університету, тому що університет контролюється містом: місто реагує на кожне зусилля як серед професорів, так і серед студентів. В результаті такого співіснування у професорів та студентів виробляється почуття гідності, пов'язане з приналежністю до університету.

Станіслав Оссовський у праці «Про шляхи популяризації духовної культури на вищому рівні» (1944) теж підкреслював, що хоча наукова праця вимагає ізоляції, проте це не повинна бути абсолютна

ізоляція, тому що періодичний контакт з духовним життям широких мас може навіть стимулювати працю дослідника. Тому вчений вважав, що академічні школи як центри творчої наукової праці можуть без шкоди для своїх основних функцій взяти певну участь у поширенні безкорисливої духовної культури, і що «променювання цих центрів повинно відчуватися не тільки у вищих школах, але й на терені усїєї країни» [9]. Задля реалізації цієї мети науковець пропонував створити при вищих школах вільні колеґіуми, призначені для безкорисливого навчання на вищому рівні й пристосовані до умов життя людей, які вже професійно працюють. Тоді наукові працівники мали б обов'язок публічного надання інформації про цікаві результати досліджень, проведені у своїх установах, а може теж обов'язок періодичних наукових лекцій у провінції, завдяки яким утворився б безпосередній зв'язок між центрами наукової творчості та провінційними центрами поширення культури, для яких навіть не частий, але безпосередній, особистий зв'язок з людьми, які «торують науці нові шляхи, мав би велике моральне значення, мав би сильний надихаючий вплив» [9].

Можна помітити, що протиставлення у Львівсько-Варшавській школі автономії університету його ізоляції тобто трактування автономії університету відкритою діяльністю суголосне сучасній «третій місії» університету, яка згідно з Сергієм Курбатовим та Марією Рогожою «орієнтує його на активну співпрацю з центральною і місцевою владою, громадськими організаціями і громадськими активістами у питаннях створення і реалізації спільних соціальних, економічних, культурних проєктів, як-от надання додаткових освітніх послуг, професійне консультування, проведення експертизи й тому подібні акції» [4, с. 41]. Вочевидь, така позиція представників Львівсько-Варшавської школи – відображення сумнівів Твардовського щодо головної цінності ідеї університету Гумбольдта: самотності дослідницької праці.

Отже, під автономією університету у школі Твардовського розуміли право на самоврядування, відкриту діяльність, служіння народу та суспільству. Автономії університету є передумовою творення ним найвищих духовних цінностей. Перетворення університету на підприємницьку організацію є загрозовим у контексті глобальних трансформацій, оскільки розвиток інтелектуальної праці, вимірний встановленою ринковою ціною позбавляє права усього людства отримати майбутні переваги від чистої науки.

Список використаних джерел

1. Бэкон Ф. Новая Атлантида / Френсис Бэкон // Бэкон Ф. Сочинения в двух томах. – М.: «Мысль» (Философское наследие), 1978. – Т.2. – С.485–518.
2. Деррида Ж. Закон достатньої підстави: Університет очима його послідовників / Жак Деррида // Ідея Університету. Антологія; [упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька]. – Львів: Літопис, 2002. – С.237–265.
3. Квек М. Національна держава, глобалізація та Університет як модерний заклад / Марек Квек // Ідея Університету. Антологія; [упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька]. – Львів: Літопис, 2002. – С.269–294.
4. Рогожа М., Курбатов С. Місія університету в західно-європейській культурі / Марія Рогожа, Сергій Курбатов // Філософія освіти. Philosophy of Education. – 2017. – №2 (21) – С.29–45.

5. Фулер С. Що робить університети унікальними? Оновлення ідеалу для доби підприємства / Стів Фулер // Університетська автономія. – Київ: Національний університет «Києво-Могилянська Академія». – Дух і Літера. – 2008. – №19. – С.195–221.

6. Bocheński J. M. Sens życia i inne eseje / Józef Maria Bocheński. – Wydawnictwo Antyk – Marcin Dybowski, 2008. – 190 s.

7. Czeżowski T. O uniwersytecie i studiach uniwersyteckich / Tadeusz Czeżowski. – Toruń: Nakładem Księgarni naukowej T. Szczesny i S-ka, 1946. – 46 s.

8. Kotarbiński T. Dążenia zrzeszeń naukowych w toku dziejów / Tadeusz Kotarbiński // Kotarbiński T. Studia z zakresu filozofii, etyki i nauk społecznych. – Wrocław–Warszawa–Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1970. – S.116–128.

9. Ossowski S. O drogach upowszechnienia kultury umysłowej na wyższym poziomie / Stanisław Ossowski. – Режим доступу: <http://lewicowo.pl/o-drogach-upowszechnienia-kultury-umyslowej-na-wyzszym-poziomie/>

References

1. Bekon F. Novaya Atlantida / Frensis Bekon // Bekon F. Sochineniya v dvuh tomah. – M.: «Myisl» (Filosofskoe nasledie), 1978. – T.2. – S.485–518.
2. Derrida Zh. Zakon dostatnoyi pidstavi: Universitet ochima yogo poslidovnikov / Zhak Derrida // Ideya Universitetu. Antologiya; [uporyad.: M. Zubritska, N. Babalik, Z. Ribchinska; vidp. red. M. Zubritska]. – Lviv: Litopis, 2002. – S.237–265.
3. Kvek M. Natsionalna derzhava, globalizatsiya ta Universitet yak moderniy zaklad / Marek Kvek // Ideya Universitetu. Antologiya; [uporyad.: M. Zubritska, N. Babalik, Z. Ribchinska; vidp. red. M. Zubritska]. – Lviv: Litopis, 2002. – S.269–294.
4. Rogozha M., Kurbatov S. Misiya universitetu v zahidno-evropeyskiy kulturi / Mariya Rogozha, Sergiy Kurbatov // Filosofiya osviti. Philosophy of Education. – 2017. – №2 (21) – S.29–45.
5. Fuler S. Scho robit universiteti unikalnimi? Onovlennya idealu dlya dobi pidpriemstva / Stiv Fuler // Universitetska avtonomiya. – Kiyiv: Natsionalniy universitet «Kievo-Mogilyanska Akademiya». – Duh i Litera. – 2008. – №19. – S.195–221.
6. Bocheński J. M. Sens życia i inne eseje / Józef Maria Bocheński. – Wydawnictwo Antyk – Marcin Dybowski, 2008. – 190 s.
7. Czeżowski T. O uniwersytecie i studiach uniwersyteckich / Tadeusz Czeżowski. – Toruń: Nakładem Księgarni naukowej T. Szczesny i S-ka, 1946. – 46 s.
8. Kotarbiński T. Dążenia zrzeszeń naukowych w toku dziejów / Tadeusz Kotarbiński // Kotarbiński T. Studia z zakresu filozofii, etyki i nauk społecznych. – Wrocław–Warszawa–Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1970. – S.116–128.
9. Ossowski S. O drogach upowszechnienia kultury umysłowej na wyższym poziomie / Stanisław Ossowski. – Rezhym dostupu: <http://lewicowo.pl/o-drogach-upowszechnienia-kultury-umyslowej-na-wyzszym-poziomie/>

Honcharenko O. A., Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Social and Economic Disciplines Department of the National Academy of State Border Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi (Ukraine, Khmelnytskyi), olgegoncharenko@gmail.com

The idea of University in Lviv–Warsaw School.

Article 3. The University autonomy

In this paper I disclose the concept of «University Autonomy» from famous scientists' point of view, who represented «Lviv–Warsaw School» (LWS) (1895–1939). The subject is determined by the relevance of an autonomy for a university in the global transformations framework. Philosophical and pedagogical reflections on the topic of the university autonomy made by Yuzef Maria Bohenskiy, Tadeusz Kotarbinskiy, Tadeusz Czechowski, Stanislaw Ossowskiy have been analyzed. The comparative analysis with modern philosophers' ideas on this on this subject, in particular Jacques Derrida, Marek Qvek, Steve Fuller and Serhiy Kurbatov has been carried out. It was revealed that LWS representatives considered the university autonomy right to self-government, to conduct open activity, to serve people and society. The particular attention is paid to that LWS philosophers did not identify the university autonomy with absolute isolation from the social life. They associated it with openness in favor of labor for the common good.

Keywords: the idea of university; Lviv–Warsaw School, educational philosophy.

* * *